

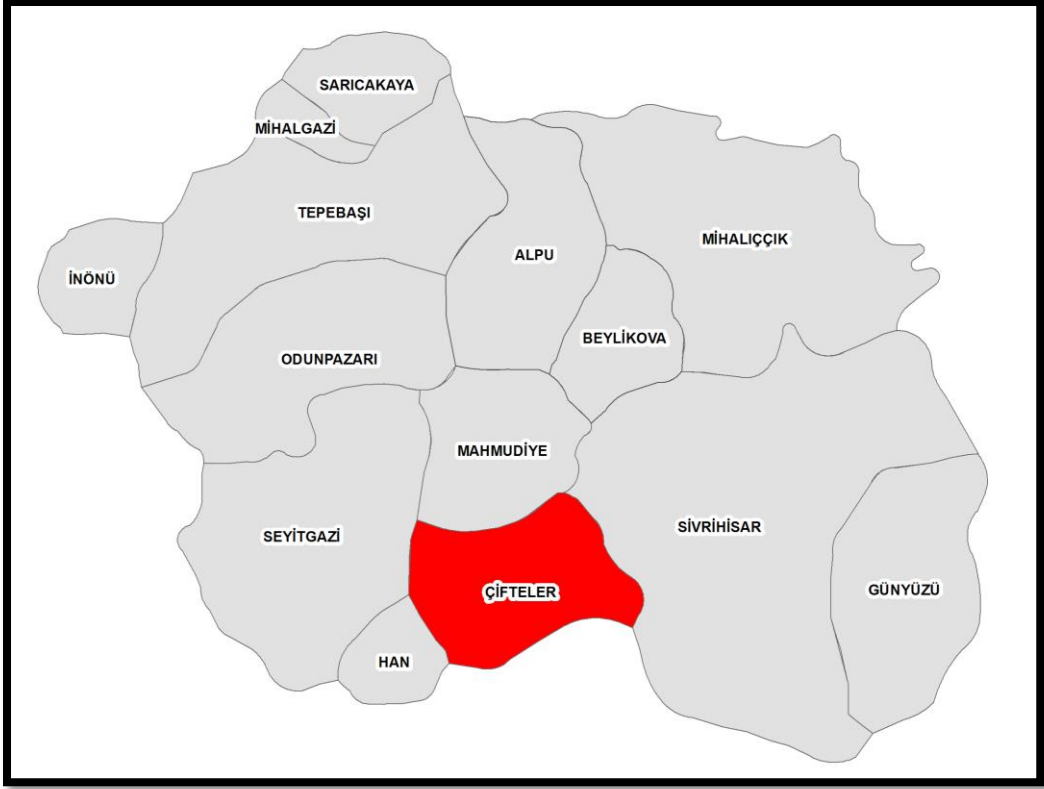
2012

ÇİFTELER

İçindekiler

.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
1. GENEL GÖRÜNÜM	2
1.1 Coğrafya ve İklim	2
1.2 İdari Yapı.....	3
1.3 Tarih.....	3
1.4 Nüfus	3
1.5 Sosyal Yapı	5
1.5.1. Eğitim.....	5
1.5.2. Sağlık.....	6
2. EKONOMİK GÖRÜNÜM	6
2.1. Genel	6
2.2. Tarım.....	7
2.3. Sanayi	9
2.4. Maden	9
2.5. Çevre.....	9
2.6. Turizm.....	10
3. İLÇE GÖRÜŞLERİ	11
3.1. İlçenin Potansiyelleri	11
3.2. İlçenin Etkileşim İçinde Olduğu İlçeler.....	11
3.3. İlçeye Özgü İhtiyaçlar, Sorunlar ve Çözüm Önerileri	12
3.4. İlçede Yürütülmekte Olan ya da Yapılması Hedeflenen ve/veya Düşünülen Projeler	13
<i>Yürütülen</i>	13
<i>Düşünülen</i>	14
3.5. İlçenin Hedefleri	14
3.6. Bölge ve Ülke Kalkınması için Gelişme Alanları Hakkında İlçe Görüşleri	14
<i>İlçe</i>	14
<i>Türkiye</i>	15
4. BEBKA PROJE ÇALIŞMALARI	15

1. GENEL GÖRÜNÜM

1.1 Coğrafya ve İklim

Çifteler ilçesi; doğuda Sivrihisar, batıda Seyitgazi, güneybatıda Han, kuzeyde Mahmudiye, güneyde Afyon ile çevrilidir. Ortalama rakımı 875 m'dir. Yazları kurak ve sıcak, kışları soğuk ve kurak, ilkbahar ve sonbahar serin ve yağışlı geçer.

Eskişehir iline 67 km uzaklıkta olup ulaşım kara yolu ile yapılmaktadır. İlçe merkezi ve köyle arasındaki ulaşımın tamamı kara yolu ile yapılmakta olup, 21 köy yolu asfalttır. Sadece bir köy yolu (Dikilikaya) asfalt değildir.

Yüzölçümü (km²)

	Eskişehir	Çifteler	İlçenin İl Yüzölçümü İçindeki Oranı (%)
Alan (göl dahil)	13902,03	794,25	5,71
Alan (göl hariç)	13841,82	794,25	5,74

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

1.2. İdari Yapı

Daha önce Çifteler Köyü olan ilçe, 1954 yılında çıkarılan 28 Haziran 1954 tarih ve 6821 sayılı kanunla Çifteler ilçe merkezi olmuştur.

Belediye Adı	Mahalle Adı
ÇİFTELER BELEDİYESİ	ADALAR
	ÇİFTÇİ
	ERBAP
	SAKARYA
	YENİ
	YENİ DOĞAN

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu- ADNKS (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi)

1.3. Tarih

İlçeye yerleşim antik çağlarda Frig ve Roma uygarlıklarına kadar uzanır. İlçe sınırları içerisinde çok sayıda höyük bulunmaktadır. Osmanlı Devleti zamanında tahıl gereksinimini karşılayan önemli merkezlerden biriydi. 1795 yılında düzenli yerleşim ile Çifteli adı Çiftlik-ü Humayun olur. 19. yüzyılın başlarında Çiftteevler olarak değişen isim zamanla Çifteler olur.

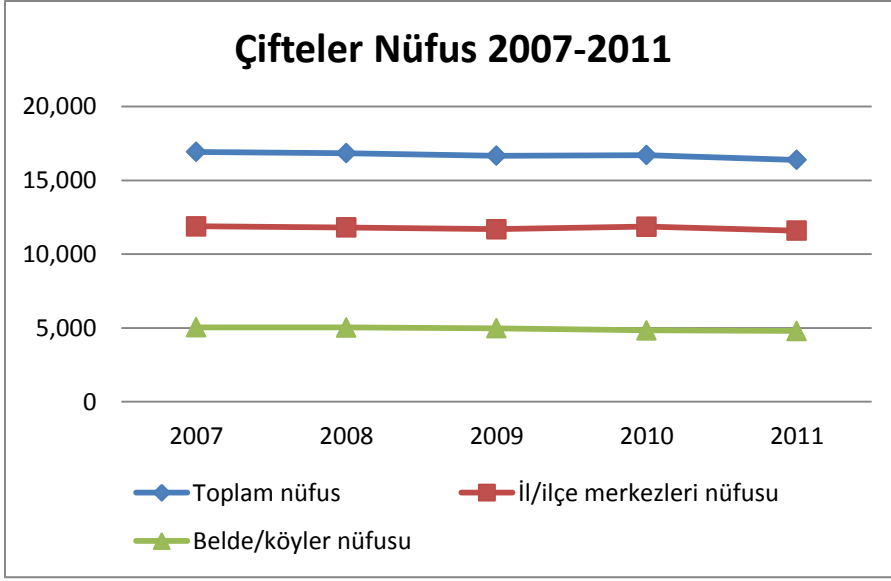
1.4. Nüfus

Çifteler 'de 2011 yılı sonu itibariyle 16.392 kişi yaşamaktadır. Nüfusun %50,66'sını kadın nüfus oluşturmaktadır. Yıllar itibariyle incelendiğinde, belde ve köylerdeki nüfus azalırken, ilçe merkezindeki nüfusta 2007-2009 yılları arası düşüş yaşanmıştır.2010 yılında ilçe merkezindeki nüfus artışına paralel olarak toplam nüfusun artmasına rağmen 2011 yılında ilçe merkezindeki büyük nüfus azalması sebebiyle toplam nüfus 2007 yılının da altına düşmüştür.

Tablo 1- Çifteler Nüfusu 2007-2011

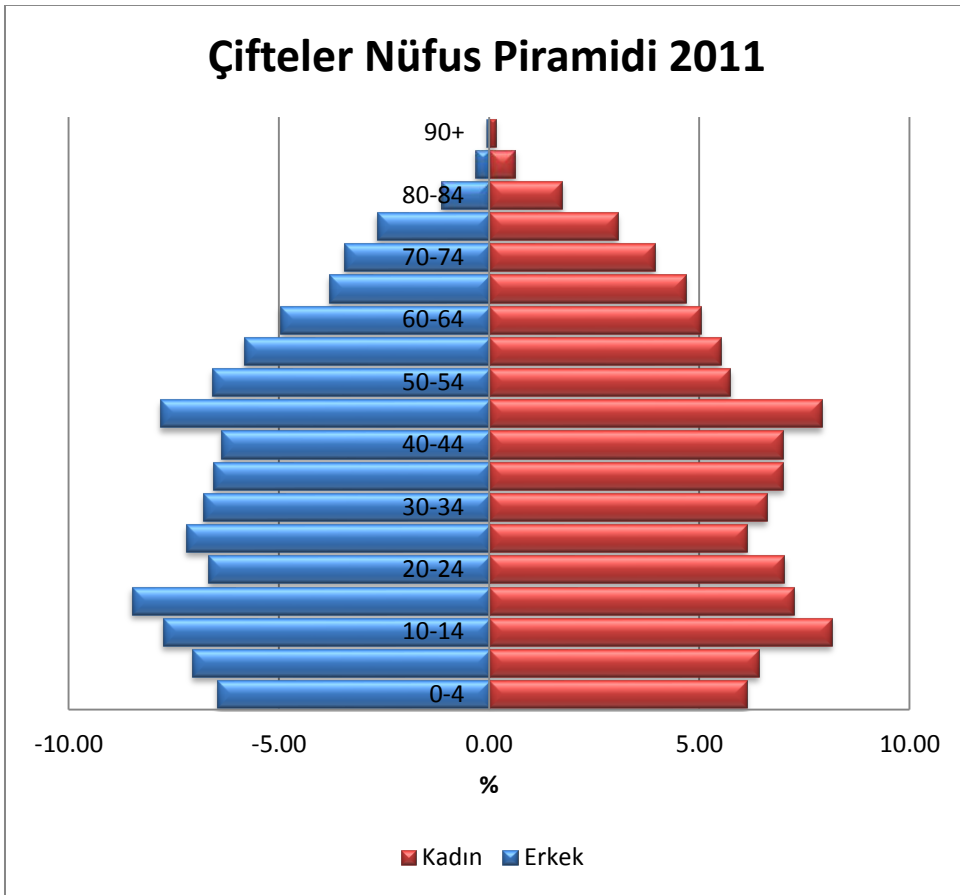
	Toplam nüfus	İl/ilçe merkezleri nüfusu	Belde/köyler nüfusu
2007	16.936	11.887	5.049
2008	16.840	11.810	5.030
2009	16.676	11.693	4.983
2010	16.716	11.872	4.844
2011	16.392	11.599	4.793

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu- ADNKS (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi)

Grafik 1- Çifteler Nüfus 2007-2011

İlçe nüfusunun ortanca yaşı 35,7'dir ve buna göre Çifteler ilçesi ilin dördüncü genç ilçesidir.

Grafik 2- Çifteler Nüfus Piramidi 2011

Tablo 2- İkamet edilen ilçeye göre nüfusa kayıtlı olunan il (2011)

Nüfusa kayıtlı olunan il	Çifteler' de İkamet Edenlerin Sayısı	Çifteler' de İkamet Edenlerin Oranı*
Eskişehir	12.157	74,16
Afyonkarahisar	2.285	13,94
Ağrı	577	3,52
Konya	248	1,51
Diyarbakır	103	0,63
Ankara	89	0,54

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu- ADNKS (Yabancılar dahil değildir.)

*Çifteler' de ikamet edenlerin oranı, ilçede ikamet edenlerin sayısının ilçe toplam nüfusuna oranı olarak hesaplanmıştır.

İkamet edilen ilçeye göre nüfusa kayıtlı olunan iller incelendiğinde Eskişehir dışında Çifteler ilçesinde Afyonkarahisar, Ağrı, Konya, Diyarbakır, Ankara illerinden gelenlerin ağırlıkta olduğu görülmektedir.

1.5. Sosyal Yapı

1.5.1. Eğitim

İlçe okuryazarlık oranları incelendiğinde okuryazarlık oranının yüksek olduğu görülmektedir. Kadın ve erkek okuryazarlık oranları arasında önemli bir fark bulunmamaktadır.

Okuryazarlık Oranları 2011

	(%)
Okuryazarlık Oranı	94,56
Kadın Okuryazarlık Oranı	91,19
Erkek Okuryazarlık Oranı	98,04

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu- ADNKS

İlçe merkez ve köylerinde 3156 öğrenci öğrenim görmekte olup, 141 öğretmen görev yapmaktadır.

İlçedeki eğitim kurumları incelendiğinde okul sayısının yeterli olduğu görülmektedir.

Okul/Kurum Sayısı	27
Derslik Sayısı	146
Öğrenci Sayısı	3156
Öğretmen Sayısı	141

Kaynak : Milli Eğitim Müdürlüğü (<http://cifteler.meb.gov.tr/>) Erişim tarihi: 03.01.2013

İl geneline kıyasla ilköğretimde ve orta öğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı daha düşüktür. İlçede mesleki ve teknik eğitimde öğrenci bulunmamaktadır.

Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı

İlköğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı	21
Ortaöğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı	19
Mesleki ve teknik eğitimde derslik başına düşen öğrenci sayısı	0

Kaynak : Milli Eğitim Müdürlüğü (<http://cifteler.meb.gov.tr/>) Erişim tarihi: 03.01.2013

1.5.2. Sağlık

İlçede bir adet 25 yataklı hastane, bir adet sağlık ocağı ve 4 adet sağlık evi mevcuttur. Devlet hastanesinde 2 uzman, 4 pratisyen, bir hastane müdürü, bir müdür yardımcısı, 18 ebe-hemşire, 12 teknisyen, 6 sağlık memuru, 4 memur, 3 şoför, bir aşçı ve 4 hizmetli görev yapmaktadır. Merkez sağlık ocağında ise 3 pratisyen hekim, 8 ebe, bir hemşire, 3 adet sağlık teknisyeni, 2 sağlık memuru ve bir adet hizmetli görev yapmaktadır.

Çifteler Devlet Hastanesi ilk olarak sağlık ocağı amacı ile kurulan bir dernek tarafından yaptırılarak Bakanlığın hizmetine devredilmiştir. Daha sonraki yıllarda birtakım tadilatlar yapılarak Sağlık Merkezine, 1985 yılında ise 25 yataklı Devlet Hastanesine dönüştürülmüştür. 2005 yılında yerel katkılarla yeni bir Acil Ünitesi inşa edilerek hizmete açılmıştır. Hastanede 24 saat sağlık hizmeti sunulmaktadır. 2008 yılında Sağlık bakanlığı tarafında yürütülen Kalite çalışmaları alanında Hastane Eskişehir çapında en iyi hastane seçilmiştir.

2. EKONOMİK GÖRÜNÜM

2.1. Genel

İlçe halkının en önemli kaynağı tarım ve hayvancılıktır. İlçe halkının %90'ı tarım ve hayvancılıkla uğraşmaktadır. %10'u ise esnaf, zanaatkar, işçi ve memurdur. Tarımla uğraşan kesimin % 25'i tarım işçiliği, % 75'i küçük aile çiftçiliği yapar. İlçedeki su ürünleri istasyonunda aynalı sazan, alabalık ve pekin ördeği yetiştirilmektedir. İlçede yılda yaklaşık 65.000 ton pancar, 60.558 ton buğday, 39.525 ton arpa, 500 ton yulaf, 50 ton nohut üretimi gerçekleştirilmektedir. İlçenin 2 köyünde arı beslenmesine rağmen arıcılık pek gelişmemiştir.

İlçe sakinlerinin ekonomik durumuyla bilgi sağlayabilecek, ilgili ilçedeki trafik tescil büro kayıtlarına göre, ilçe trafik tescile kayıtlı motorlu kara taşıtı sayısı tüm ilin taşıt sayısının %4,74'üne karşılık gelmektedir.

Motorlu Kara Taşıtları 2010

Eskişehir Toplam Sayı	Sivrihisar Toplam Sayı	İlçenin İl İçindeki Payı (%)
-----------------------	------------------------	------------------------------

Toplam	163950	7 776	4,74
Otomobil	93 940	2 379	2,53
Minibüs	2 542	67	2,64
Otobüs	2 325	70	3,01
Kamyonet	25 655	800	3,12
Kamyon	8 347	483	5,79
Motosiklet	20 671	1 467	7,10
Özel Amaçlı	272	7	2,57
Traktör	10 198	2 503	24,54

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Not : 2010 yılı sonu itibariyle söz konusu ilçe trafik tescil bürosuna kayıtlı taşıtlara göre verilmiştir.

2.2. Tarım

1755 hektarı ormanlıktır. İlçe genelinde 82.000 hektar arazinin %75'i tarım arazisi olup, bunun %20'si sulanabilir tarım arazisidir. %1,5 orman alanı, %19 çayır ve mera, %4,5 tarım dışı arazidir. İlçede 61.850 hektar tarım arazisinin 14.000 hektarında sulu tarım, 47.580 hektarında kuru tarım yapılmaktadır.

Seçilmiş Tarım Ürünlerinin Üretimi

Sebzeler 2011

Ürün adı	Üretim (ton)*
Soğan (Kuru)	6 999
Kabak (Çerezlik)	551
Kavun	1 575
Karpuz	896
İspanak	292

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Sebze üretimine, örtüaltı üretimi de dahildir (açıkta sebze+örtüaltı)

*En çok üretimi yapılan ilk 6 ürün alınmıştır.

Meyveler 2011

Ürün adı	Toplu meyveliklerin alanı(dekar)	Üretim(ton)*
----------	----------------------------------	--------------

Vişne		159
Elma (Starking)	40	77
Erik		57
Zerdali		45
Kiraz		20
Kimyon	336	20

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

*En çok üretimi yapılan ilk 6 ürün alınmıştır.

Tahıl ve Ot

Tahıl ve Ot	Üretim (ton)
Sekerpancarı	183 111
Buğday (Diğer)	66 826
Patates (Diğer)	29 148
Arpa (Diğer)	19 527
Mısır (Silajlık)	3 600
Mısır (Dane)	823

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

*En çok üretimi yapılan ilk 6 ürün alınmıştır.

Büyükbaş Hayvancılık 2011

Hayvan Adı	Toplam (baş)	Yetişkin (baş)	Genç-Yavru (baş)	Sağılan hayvan sayısı (baş)	Süt (Ton)
Sığır (Kültür)	3 393	2 455	938	1 423	5674,76
Sığır(Melez)	2 948	2 267	681	1 301	3389,47
Sığır(Yerli)	105	63	42	18	23,90

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Küçükbaş Hayvancılık 2011

Hayvan Adı	Toplam (baş)	Yetişkin (baş)	Genç-Yavru (baş)	Sağılan hayvan sayısı (baş)	Süt (Ton)
Koyun (Yerli)	14 740	12 475	2 265	8 141	586,116
Keçi(Kıl)	1 320	1 050	270	590	56,088
Koyun(Merinos)	11 503	9 608	1 895	5 767	242,222

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Kümes Hayvancılığı

Hayvan Adı	Mevcut sayı
Et Tavuğu	815
Yumurta Tavuğu	7 710
Hindi	980
Kaz	481
Ördek	575

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Arıcılık 2011

Arıcılık köy sayısı	Yeni kovan sayısı	Eski kovan sayısı	Toplam kovan	Bal üretimi (ton)	Balmumu üretimi (ton)
16	731	27	758	5,35	0,115

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

2.3. Sanayi

İlçedeki küçük sanayi sitesi bulunmaktadır. İlçede 1 granit fabrikası,1 tane seramik fabrikası ve 1 adette un fabrikası bulunmaktadır. Çifteler 'de İstanbul Seramik A.Ş. ve ANKA Seramik işletmeleri bulunmaktadır.

Türkiye'nin önde gelen holdingleri arasında sayılan ve ilaç sanayinin lider firmaları arasında gösterilen Eczacıbaşı'nın, Çifteler' e fabrika açmayı planladığı belirtilmiştir. Çifteler'e açılacak tesisin maden zenginleştirme tesisi olacağını açıklanmıştır. Firmanın Çifteler' de yatırımı gerçekleştirmek için arazi satın aldığı ve Çevresel Etki Değerlendirmesi raporu için de başvuru yaptığı ifade edilmiştir.

2.4. Maden

İlçe manyezit madeni açısından zengindir. Eczacıbaşı'nın Çifteler' de ilaç sanayinde hammadde olarak kullanılan manyezit maden ocağı bulunmaktadır.

2.5. Çevre ve Altyapı

İlçeye elektrik Sarıyer barajından gelmektedir. İlçenin kuzeyinde Tedaş tarafından yapılan 154.000 kw'lık indirici trafo merkezi faaliyete geçmiştir. Elektriksiz köy bulunmamaktadır. 19 köyün su şebekeleri bağlanmıştır. 3 köyün (Sarıkavak, Çatmapınar ve Arslanlı) yeterlilik yönünden su sorunu mevcuttur. İlçe merkezinde su ihtiyaca cevap vermektedir, içme suyu belediye ve vatandaşlar tarafından açılan artezyen tulumbalardan karşılanmaktadır.

İlçeye bağlı bütün köyler tam otomatik telefon hizmetinden yararlanmaktadır. İlçe merkezi ve köyler dahil abone sayısı 5457'dir.

Çifteler ilçesinin öncelikli çevre problemleri sırasıyla katı atıklar, su ve atıksu kirliliği ve koku problemleridir. İlçede atıklar vahşi olarak depolanmakta ve düzenli depolama sahası bulunmamaktadır. Diğer ilçelerde olduğu gibi atıkların kayıt altına alınamaması ve bertarafı konusunda problemler yaşanmaktadır. İlçe Belediyesi'nin onaylı ambalaj atığı yönetim planı bulunmamaktadır. Tıbbi atıklar konusunda il genelinde uygulanan yöntem uygulanmakta ve tıbbi atıklar Eskişehir Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisine gönderilmektedir.

İlçenin diğer problemi su kirliliği olup, evsel ve endüstriyel atıksular Sakarya Nehri'ne deşarj edilmektedir. İlçedeki küçük sanayi sitesi, İstanbul Seramik A.Ş. ve ANKA Seramik işletmeleri ve bazı münferit sanayi tesislerinden kaynaklanan atıksular kirliliğe sebep olmaktadır. Bunun yanı sıra ilçede doğan Sakarya Nehri evsel, tarımsal sulama, gübreleme ve hayvancılık faaliyetlerinden kaynaklanan atıksular nedeniyle kirletilmiş durumdadır ve nehrin su kalitesi de azalarak bozulmaktadır.

İlçede kısmi bir kanalizasyon şebekesi bulunmakta olup, il ve ilçe belediyeleri anketine göre nüfusun % 40'ı bu şebekeye bağlıdır. Ancak bu kanalizasyon şebekesi herhangi bir atıksu arıtma tesisine bağlı olmadığından arıtılmamış atıksular doğrudan Sakarya Nehri'ne deşarj yapılmaktadır. İlçede atıksu arıtma tesisi ile sonlanmayan kanalizasyon atıksuları ve düzensiz ve vahşi çöp depolama sahasından kaynaklanan koku problemi bulunmaktadır.

2.6. Turizm

Sakarya Nehrinin doğduğu yer olan Sakaryabaşı Çifteler 'in 2 km güneyinde yer alır. Kaynak güzel bir göl oluşturur. Rengârenk bitkileri ve balıkları ile doğal bir akvaryum gibidir. Sakaryabaşı'nda turizm hareketliliğine cevap verebilecek konaklama, balık lokantaları, çay bahçeleri, gününbirlik piknik ve mesire alanları ve doğal yüzme havuzu vardır.

Sakaryabaşı (Sakarya nehrinin) doğu yakası, Sarıkayalarda iki büyük mağara girişi vardır. Birincisinde haç işaretleri ve kesme kayalar mevcuttur. Giriş yolları heyelan ve toprak dolması ile tıkanmış ve Hamam kaya denilen Frigler zamanında kalma kalıntılar bulunmaktadır. Bir kapalı havuzlu hamam, önünde açık havuzlu başka bir hamamın kalıntılarının temelleri günümüze kadar gelmiştir. Yeni Frigler zamanından kalma bir tapınak (Yazılı Kaya, üzerindeki yazılardan dolayı yöre halkı bu adı vermiş ve 2011 yılında restorasyon yapımına başlanmıştır) ve hemen karşısında Kırkodalı anıt mezar bulunmaktadır. Kırkkız ve kaynağı çevresi eski yerleşme yeri olup, yerleşim kalıntıları ve mezarlar vardır. Hamam kayanın 100 metre doğusunda bir höyük bulunmaktadır. Sakaryabaşı su kaynakları Eskişehir-Afyon devlet karayolunun doğu ayağında başlar, sağlı sollu kaynaklanır. Yaklaşık 250.000 m² lik bir alanı kaplayan Sakaryabaşı, güzel bir mesire yeridir. 1992 yılında 3 yıldızlı turistik otel ve müştemilatı olarak yaptırılan olimpik yüzme havuzu, çocuk yüzme havuzu ve spor kompleksleri ile minifutbol, basketbol, tenis, voleybol ve çocuk oyun sahaları bulunmaktadır. Buradaki şahıslara ait aile lokantalarında, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesinin yetiştirdiği su ürünlerinden alabalık, aynalı sazan, yayın balıkları ile benzeri su ürünlerini tatmak mümkündür.

3. İLÇE GÖRÜŞLERİ

Bu bölüm 10. Kalkınma Planı ve Bölge çalışmaları kapsamında ilçe kurumlarına gerçekleştirilen ziyaretlerde uygulanan Bölgesel Kalkınma İlçe Anketleri derlenerek oluşturulmuştur.

3.1. İlçenin Potansiyelleri

- İlçe sektörel sıralamasında Tarım ve Hayvancılık sektörü 1. sırada, Hizmetler sektörü 2. sırada, 3. sırada ise Sanayi sektörü belirtilmiştir.
- Tarım ve Hayvancılık sektöründe tarla bitkileri, büyükbaş hayvancılık, küçükbaş hayvancılık, Arıcılık, İpekböcekçiliği, balıkçılık yer almaktadır.
- Hizmetler sektöründe ticaret, ulaşım, turizm, bankacılık/finans, eğitim, sağlık ve inşaat hizmetleri diğer ilçelere kıyasla gelişmiş durumdadır.
- Sanayi sektörü kapsamında ise seramik, taş-mermer, gıda, ulaştırma ve mobilya sanayi potansiyeli olduğu belirtilmiştir.
- Tarla bitkileri olarak üretilen arpa, buğday, ,kabak çekirdeği, ,soğan yerel tüccarlar başta olmak üzere Çifteler Ticaret Borsası ve Toprak Mahsulleri Ofisi'ne (TMO) ; şeker pancarı Eskişehir ve Adapazarı'na; papates cips yapılmak üzere Frito Lay Gıda San. ve Tic. A.Ş.'ye gönderilmektedir.
- Büyükbaş hayvanlar et üretimi için Afyon 'a, küçükbaş hayvanlar da et üretimi için Balıkesir ve Bursa illerine gönderilmektedir.
- İlçede Ankara Üniversitesi'ne ait balık yetiştirme çiftliği bulunmaktadır.
- 616 bin dekar tarım, 420 bin dekar kuru tarım (buğday, arpa), 150-180 bin dekar sulu tarım arazisi olduğu ve bu arazilerin 20 bin dekarında şeker pancarı, 8500 dekarında cipslik patates üretildiği belirtildi. Buna istinaden cips işleme tesisi açılacağı vurgulanmıştır.
- İlçede kültür balıkçılığı yapıldığı ve Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi alanında 40 adet havuz bulunduğu ve 25 kişilik istihdam sağlandığı açıklanmıştır.
- Büyükbaş hayvancılığı geliştirme amaçlı İl Gıda Desteği ile ailelere hayvan verildiği belirtilmiştir.

3.2. İlçenin Etkileşim İçinde Olduğu İlçeler

İlçe Adı		İlçelere Gidiş Amacı	
Eskişehir merkez	İş	Eğitim	Sosyal amaçlı ve Alışveriş
Emirdağ	Kültürel		
Han, Sivrihisar, ve Çifteler, Mahmudiye ilçelerinden Çiftelere gelinmektedir.	Alışveriş	Ticaret	Kamu hizmetleri

3.3. İlçeye Özgü İhtiyaçlar, Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Ekonomik

- İlçede iş alanları yeterli olmadığı için işsizlik sorunu yaşanmaktadır.
- Tarımsal Sanayi alanında yatırım yapılmalıdır.
- İlçedeki hayvancılık potansiyelinin değerlendirilerek hayvancılığa dayalı sanayi geliştirilebilir.
- Gençlere yönelik mesleki eğitim kursları düzenlenmelidir.
- İstihdam sahaları artmalıdır.
- Tarımsal faaliyetlerin geliştirilerek gelir düzeyinin artması sağlanabilir.
- İlçedeki boş bulunan seramik – granit fabrikasının hizmete açılması için gereken finansal kaynakların üretilmelidir.(Alacaklardan dolayı mülkiyeti Halk Bankasına ait olduğu belirtilmiştir.)
- Şeker pancarı ürünlerinin pazarlamasının ve ödemesinin yapılması için Sakarya, Adapazarı tarafından alımların sağlanması gerekmektedir.

Sosyal

- Yoksullar gıda-giysi yardımı vb. alanlarda desteklenmelidir.
- Yaşlı ve kimsesizler için bakım merkezi olmalıdır.
- Engelliler için teşvikler sağlanmalıdır.
- Kadınlara yönelik sosyal mekân eksikliği bulunmaktadır. Buna istinaden ilçede kadın ve gençlik merkezi yapılabilir.
- Geçici tarım işçilerinin barınma koşullarının iyileştirilmesi amacıyla “Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinin Çalışma ve Sosyal Hayatlarının İyileştirilmesi Projesi (METİP)” projesi devam ettirilmelidir.

Eğitim

- Nitelikli ara eleman ihtiyacı bulunmaktadır. Buna istinaden ilçede meslek yüksekokulu açılmalıdır.
- Tıbbi sekreterlik ve yaşlı bakım alanlarında meslek yüksekokuluna ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir.
- İlçede barınma ihtiyacını gidermek için orta öğrenim ve yükseköğrenim öğrenci yurdu açılmalıdır.
- Öğretmenler günübirlik gelip gittiği belirtilmiştir. Öğretmenlerin ilçede ikamet etmesi sağlanmalıdır.

Sağlık

- Uzman hekim yetersizdir. Bu nedenle uzman doktor sayısı artırılmalıdır.
- Yaşlı bakım evi ihtiyacı bulunmaktadır.

- İlçede Bölge Hastanesi bulunmaktadır. Çocuk hastalıkları ve göğüs hastalıkları Uzman doktor sayısı ile ambulans sayısı artırılmalıdır.

Çevre ve Altyapı

- İlçede altyapı eksikliği bulunmaktadır. Buna istinaden, altyapı çalışmaları devam etmektedir. Altyapı çalışmaları yapılabilmesi için belediyeler desteklenmelidir.
- İçme suyu ve kanalizasyon çalışmalarının tamamlanmalıdır.
- Doğalgaz dağıtımı sağlanmalıdır.
- Köylerin altyapı-kanalizasyon çalışmaları tamamlanmalıdır.

Turizm

- Sakarya başı tesisleri iyileştirilmeli ve turizm alanında tanıtımı yapılmalıdır.

Diğer (Göç, kırsal kalkınma, tarım)

- İş alanları kısıtlı olduğu için gençler göç etmektedir. Gençlerin göçünü önlemek için iş sahalarının artırılmalıdır.
- Mevsimsel iş yerine sürekli çalışabilecek işler yaratılmalıdır.
- Tarımsal konularda çiftçiler bilinçlendirilmelidir.
- Dönemsel göç kapsamında (Mayıs-Kasım ortası) ilçeye gelen mevsimsel tarım işçileri barınma, sosyal ve intibak açısından sorunlar yaşamaktadır. Mevsimsel tarım işçilerinin koşulları METİP Projesi kapsamında iyileştirilmelidir. Projenin daha önceki etaplarında mevsimlik işçiler için konteynerler konulduğu belirtilmiştir.

3.4. İlçede Yürütülmekte Olan ya da Yapılması Hedeflenen ve/veya Düşünülen Projeler

Yürütülen

- Kanalizasyon-içme suyu altyapı projesi
- Doğalgaz çalışmaları var, EPDK'dan izin bekleniyor, 2013 de başlanması bekleniyor- Mahmutiye- Kırka/ Seyitgazi da yararlanacak
- Hayvan pazarı yapım aşamasında, mevcut var ama imar içinde kalıyor, iskan dışına alınması için çalışmalar var 2013'te faaliyete geçecek
- Sakaryabaşı çevre düzenlemeleri
- Kapalı pazaryeri projesi
- Sosyal olarak yardıma muhtaç kişilere erzak ve giysi yardımı
- KÖYDES projesi
- Meslek Yüksekokul projesi
- Belediye altyapı çalışmaları
- Anaokulu inşaatı
- METİP Projesi

Düşünülen

- **Turizm:** Sakaryabaşı'nın mesire alanı olarak iç turizme kazandırılması ve aldığı payın artması
- **Sanayi/Ortak kullanıma yönelik:** Atıl seramik-granit fabrikasının faaliyete geçmesi ve sanayide kullanılması için ilçeye doğalgaz gelmesi
- İlçede HES kurulması düşünülmüş ama TEMSA fizibilitesinde debi yeterli olmasına rağmen düşü yeterli gelmemiş ve makineler yurt dışından geleceği için maliyetli olacağı için vazgeçildiği belirtilmiştir.
- Tarım ve hayvancılık sanayinin geliştirilmesi
- **Kırsal kalkınma:** Ajans tarafından kırsal kalkınma projelerine destek verilmesi, paketlenme-depolama, süt ürünleri işleme ,kabak çekirdeği kurutma tesisleri, Ayçiçek yağı üretimi, patates işleme tesisi kurulması
- Göçün ve işsizliğin önlenmesi için yatırım yapılması, laboratuvar kurulması
- Belediye idaresinde Carrefour'a et sağlayan hayvan pazarı kurulması

3.5. İlçenin Hedefleri

- Altyapı sorunlarının çözümlenmesi
- Çevre düzenlemelerinin tamamlanması (yol,asfalt,park)
- Yatırım için cazip bir merkez haline gelme
- Göç veren değil göç alan bir ilçe olmak
- Yaşanabilir bir cazibe merkezi olmak, üst gelire hitap edecek konutların yapılması
- Yüksekokulla birlikte eğitim oranının ve yetişmiş insan gücünün artması
- Seramik yatırımın ve üretimin artması
- Tarımsal sanayinin artması, yem ve un fabrikaları kurulması

3.6. Bölge ve Ülke Kalkınması için Gelişme Alanları Hakkında İlçe Görüşleri

İlçe

Bölgemizin kalkınmasında öncelikli olarak belirlenen gelişme alanları;

- Beşeri kaynaklar, üniversiteler, mesleki eğitim
- Sağlık
- Sanayi politikası
- Turizm
- Kırsal Kalkınma
- Sosyal politika: kadın, gençlik, yaşlılar, dezavantajlı gruplar, yoksulluk
- Tarım
- Altyapı

- Bilgi toplumu
- Çevre politikaları ve yeşil büyüme

Türkiye

Türkiye'nin kalkınmasında öncelikli olarak belirlenen gelişme alanları;

- Sağlık
- Sosyal politika: kadın, gençlik, yaşlılar, dezavantajlı gruplar, yoksulluk
- Sanayi politikası
- Tarım
- Kırsal kalkınma
- Enerji
- Beşeri kaynaklar, üniversiteler, mesleki eğitim
- Dış ticaret yapısının dönüşümü ve ihracat
- Bilgi toplumu
- Çevre politikaları ve yeşil büyüme

4. BEBKA PROJE ÇALIŞMALARI

2011 yılı Mali Destek Programları kapsamında Çifteler ilçesi tarafından alınan destekler aşağıda belirtilmiştir.

Başvuru Sahibi	Proje Adı	Konusu	Proje Tutarı (TL)	Destek Tutarı (TL)
Çifteler Belediyesi	PCM Eğitimi	Teknik Destek	4.602,00	4.602,00
Çifteler Köylere Hizmet Götürme Birliği	Her Fidan Bir İmkan	SOSYAL KALKINMA	91.590,00	82.431,00

5. KAYNAKLAR

- Eskişehir Valiliği, Erişim tarihi: 03.01.2013
<http://www.eskisehir.gov.tr>
- Çifteler Belediyesi, Erişim tarihi 03.01.2013
(<http://www.cifteler.bel.tr/index.php/lcemz/dar-yapi>)
- Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Erişim tarihi 03.01.2013
http://www.mta.gov.tr/v2.0/turkiye_maden/maden_potansiyel_2010/Eskisehir_Madenler.pdf
- Çifteler Milli Eğitim Müdürlüğü, Erişim tarihi: 03.01.2013

[\(http://cifteler.meb.gov.tr/\)](http://cifteler.meb.gov.tr/)

- Çifteler Devlet Hastanesi, Erişim tarihi: 03.01.2013
<http://www.ciftelerdh.net/Default.aspx>
- Eskişehir Valiliği, 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti Eskişehir Saha Çalışmaları Fizibilite Raporu
- Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı, TR 41 Bölgesi Çevre Durum Raporu, Temmuz 2011
- Çifteler Kaymakamlığı, Çifteler Belediyesi, , Çifteler İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Çifteler İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Çifteler İlçe Özel İdare Müdürlüğü ile 07.09.2012 tarihinde yapılan görüşmeler.